

ὅμως δὲ μπορεῖ νὰ φανταστῇ. *Vielgeduldiges Herz* σημαίνει καρδιά πολὺ ὑπομονητικῇ, (Τρ. 17), βασανίζεται κ' ὑπομένει. Ὅταν μεταφραστῇ *basani-*σμένη κατὰ ἀφαιρείται ἀπὸ τὸ νόημα, καὶ καταστρέφεται κ' ἡ ὑποβολή. Πῶς εἶναι δυνατόν ὁ Χάινε νὰ θέλει νὰ μὴ πιερασθῇ ἀπὸ τὴν προδοσίαν τῆς ἀγάπης του, δὲ θέλει νὰ «παροπνευθεῖ». (Τρ. 17). Τὰ μάτια της ἀστράφτουν «ἀλλαξονικά» (Τρ. 19), τὸ λάμπουν μαγεμένα δὲν περιγράφει τίποτε. Πότ' ἔδ' ἔθ' ἡ κ' ε κ' α ρ δ ι ἂ τ ὅσο γ λ υ κ ῖ ἂ κ α ἰ ψ ε ὑ τ ι κ ῇ — σὰν τὴ δική σου (Τρ. 21). Πόσο μικραίνει τὴν ἰδέαν τοῦ Χάινε πὺ κείνος δὲ φαντάζεται ὅτι ὑπῆρξε ποτὲ κάτι, ὅτι δηλαδή τοι ὄχι μόνο καρδιά, τόσο γλυκὴ καὶ ψεύτικη. Τὴ δική του τὴν καρδιά «τοῦ» τὴν ξέσκισε, τοῦ τὴν ξέσκισε», δὲν τοῦ τὴ φ' α ρ μ ἂ κ ε ψ ε μ ὄνο σ κ λ η ρ ἂ κ α ἰ τ ὅ τ ῖ τ ῖ ν ἔ κ α ν ε κ ο μ ῆ τ ι α . (Τρ. 22), Γ ι α - π ῖ κ α ἰ σ ὺ ν ἂ μ' ἄ ρ ν η θ ε ῖ ς; (Τρ. 24), ἔχει μεγάλη διαφορὰ ἀπόχρωσης μὲ τὸ «Γιατί μ' ἐγκατέλειψε». «Ἡ κοπέλλα κφεύγει» τρομαγμένη, δὲν προφτάνουν κ' ἂν ν ἂ κ λ ῆ σ ο υ ν τ ἂ δ ἂ κ ρ ὡ ἂ τ η ς, (Τρ. 46). Πουλί μου, φῶς μου, λατρεία μου, λατρεμένη μου, ψυχὴ μου, ἀκόμα καὶ κυρά μου, φωνάζει ὁ κ. Κουκούλας τὴν Ἀγαπημένην του, ἀδιάφορα καὶ γὰρ ἐν συγκίνησιν ἐνῶ κάθε φορὰ πὺ τὴν φωνάζει ὁ Χάινε εἶναι σὰ νὰ τρέμει ἕνα ρῖγος στὴ φωνή του.

Ὁ στίχος τοῦ κ. Κουκούλα δὲν ἔχει θέβαια πολλὰς χτυπητὰς παρατονίαις, σὰ «κιάζι μὲ μὲ θὰ κλαίγανε καὶ αὐτὰ». πὺ μισοοῦσε κ' εἵκοιλα νὰ διορθωθῇ «κιάζι μου θὲ νὰ», ἀλλ' εἶναι σκληρὸς, ἀλύγιστος, καθόλου μελωδικός. Κ' ἐπειδὴ οἱ ἑλληνικὲς λέξεις εἶναι μακρότερες ἀπὸ τὰς γερμανικὰς, διάλεξε ἕνα στίχο μακρότερον (ὁ κ. Ποριώτης ὅμως κατόρθωσε νὰ φυλάξῃ τὸ ρυθμὸ τοῦ Χάινε) πὺ χαλνὰ τὴ γοργότητα καὶ τὸ συγγεντρικὸν, καὶ πὺ σιγμὲς τοῦ ἀφίνει καὶ κενά. Τὰ βούλωσε ὅπωςδήποτε μὲ παραγεμίματα. Κι ὁ Χάινε εἶναι τόσο λιτός, εἶναι ἀριστουργηματικὰ τὰ τραγοῦδιά του, δὲν ἔχουν οὔτε μιὰ περιττολογία!

Ὁ κ. Κ. πρόσθεσε ἀνθαράκτα ἐπιφωνήματα ἄλλοι! ὦ! πὺ δὲν τὰ θέλει ἡ ἀπλότης τοῦ Χάινε, ἔνωσε τὰς εἰκόνας μ' «σὰν» πὺ τὰποφεύγει τόσο ὁ Χάινε γιατί ξέρει πόσο δυνατότερα κ' ἐπιβλητικότερα ἐπιβάλλονται ὅταν ἀκολουθοῦν ζωντανὰ ἢ μιὰ τὴν ἄλλη. Πρόσθεσε καὶ λέξεις καὶ ὀλόκληρες φράσεις, κάποτε καὶ ξένες στὸ πνεῦμα τοῦ σύνολου. Τὸ τραγοῦδι 1. 9, καὶ τόσα ἄλλα πλημμυροῦν ἀπὸ παραγεμίματα. Τὶ σημαίνει «θρηναῖο καὶ κλαῖο» πιχρά. (Τρ. 2). «σιγὰ καὶ ἀσπρά» (Τρ. 34). Εἶναι φυσικὸ ὅτι κοί πόνοι του τὸν «τιοαννάνε», ἀδυνατίζει μόνο τὴν τυρανία τους ὅταν τὸ πῆ. Τὶ χαρακτηριστὶκά δίνει στὴν ἀγάπην του (Τρ. 46) ὅτι ἵνα σὰν ἄστρο ἴσρασται: Ἀφοῦ ἐνεργοῦν οἱ Ἀγαπημένοι στὸν κῆπο εἶναι φυσικὸ ὅτι ἀ ν ο υ π ν ο ὦ ν. Τ' ἀηδόνι τραγουδεῖ φυσικὰ γ λ υ κ ῶ. Τὸ νὰ δνειρεύεται νὰ ἔχει ἡ ἀγαπημένη του «μιὰ καρδιά» εἶναι πολὺ συγκινητικότερον, παρὰ τὸ νὰ θέλει νὰ ἔχει μιὰ καρδιά πιστή (Τρ. 19). «Ὁ πὺ ζουτὸς μὲς» τοὺς ζουτὸς» ἀρκεῖ. ἀφανοῖ ἀφοῦ δὲν προσθέτει τίποτε «ποὺ ἔχει νουοίσει ἡ πλάση» Τὸν «basansai» πολλὰς νιές (Τρ. 47) γιατί τάχα νᾶναι πλες μὲ ξ α ν θ ὁ κ ε φ ἂ λ ῖ : (Τρ. 47), Τὸ γερό παρ' ἑλῖνον νεκροκρέββατο ζωγραφίζεται πολὺ πὺ ζωρὰ μπροστὰ στὰ μάτια, παρὰ τὸ νεκροκρέββατο ἀπὸ

ξύλο κατωμένο», (Τρ. 65), Ἐνα γιοφύρι εἶναι φυσικὰ πάντοτε σ τ η μ ἔ ν ο .

Θὰ εἶταν ἀτέλειωτο ἂν ἔπρεπε νὰ ὑποδειχτοῦνε ὅλοι οἱ στίχοι πὺ ἐμποδίζουν στὴ μετάφρασιν τοῦ κ. Κ. νᾶναπτυχθῇ ἡ *Stimmung* τοῦ Χάινε, νὰ φαντασθῇ τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ του. Φυσικὰ γὰρ τὶς ὁμοιοκατάληκτες ἢ μὲ τὸν ἴδιον περίπου ἦχο λέξεις, πὺ τόσο συχνὰ βάσει μέσα σῆμα τοῦ στίχο ὁ Χάινε, καὶ πὺ τόσο βαθιὰ μουσικότητα δίνουν στὰ τραγοῦδιά του, δὲ μπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος.

Κ' εἴσαι γίνονται τὰ ἀριστουργηματικὰ τραγοῦδιὰ τοῦ Χάινε μικρά, σχεδὸν ἄσκημα, κοινὰ ἐρωτικὰ ποιήματα, σχεδὸν κατάλληλα γὰρ ἡμεροδείχτες.

Πιθανὸν γὰρ ποιήματα νὰ εἶναι πάντοτε προσιμότερες οἱ μετάφρασεις σὲ πεζὸ. Εἶναι βαριά θυσία ἡ θυσία τοῦ ρυθμοῦ, ἀλλὰ μπορεῖ καὶ τὸ πεζὸ νὰ εἶναι πολὺ μουσικόν, κ' εἶναι ἀνεξάρτητο νὰ μείνῃ πιστὸ στὴν ἔκφρασιν (ἂν ὄχι στὴ μορφή) καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ ποιητῆ, τὸν ἀνταποθίδει καλύτερα. Ὁ κ. Κουκούλας, πὺ στὶς τόσας πεζὰς του μετάφρασεις ἔδειξε πάντοτε κατανόησιν τοῦ ἔργου κ' ἔκφρασιν καλλιτεχνικήν, καὶ ἀρκετὰ δημιουργικήν, πὺ στὰ πρωτότυπα του ἔδειξε ὅτι ἔχει μέσα του ψυχὴν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴν ἔχει ἀγάπῃσιν συνειδητὰ τὸν Χάινε δὲν εἶναι δυνατόν πεζὰ νὰ μὴν εἴχε κατορθώσει νὰ τραγουδήσῃ ἐμπνευσμένα τὸ Λυρικό Ἰντερμέδιο, νὰ μὴν ἔπρεπε θῆμα τοῦ ἑμμετροῦ τῆς μετάφρασής τους.

ΔΑΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

Ο ΚΟΣΜΟΣ, ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ

Συννέφιασε ὁ ὥς: καὶ ὁ οὐρανὸς μαύρη μ' ἀπλώνει σκέπη Σκύφτουν διαβάτες καὶ περνοῦν σέρονοντας βῆμα ἀργόν. Τί καὶ ἂν ὁ κόσμος θλίβεται; Σὰν ἡ ψυχὴ μου θλέπει τὰ βάθη της νᾶνθοβολοῦν: ὁ κόσμος, εἶμαι ἐγώ!

Τᾶνδόνια μὲς τὶς λαγκαδιὰς γλυκὰ τραγοῦδιὰ λένε τοῦ ρυακιοῦ τὸ γάργαρο νερὸ κυλάει γοργόν. Τί καὶ ἂν ἡ πλάση χαίρεται; Σὰν τὸ δνειρὸ μου κλαῖνε ὅλος ὁ κόσμος κλαῖει, πονεῖ: Κι ὁ κόσμος εἶμαι ἐγώ!

ΣΤΗ ΜΟΙΡΑ

Γραμμένο ὅ,τι ἔχει περαστῇ μὲς τὸ βιβλίον πὺ κρατεῖς, Μοῖρα μου ἐσὺ! Μοῦ τῶπανε ποτὲ τὸν πῶς δὲ σφάλλει Κι ὅμως δὲ μελίδες μιὰ φορὰ σὰν ταπεινὸς προσκυνητὴς νὰ σκύψω τὸ κεφάλι!

Μ' ἀντίκρυσε παντοτινὰ πολεμιστὴ γερό καὶ ὀρθόν καὶ ἄς τῶξερα π' ἀνώφελα σὲ πάλεβα τοῦ κάκου καὶ πῶς ἀργὰ γὰρ γλήγορα ξαρωμάτωτος θὲ νὰ βρεθῶ στὰ νύχια κάποιου δράκου.

Σύρα

ΛΑΥΡΑΣ

Ὁ Ψυχάρης εἶναι μαζί σὰν πρόδρομος, σὰ διαλαλήτης, σὰ μνητής, σὰ διδάχος, σὰν ἀρχηγός, σὰ σοφός, σὰν ποιητής, σὰν πλάστης. Δείχνει, δασκαλεύει, κηρύττει, γράφει. Γύρο του χορεύει ἀγάλα ἀγάλα, θέλοντας μὴ θέλοντας, ἕνας κόσμος.

Παλαμάς